

Dr. Pónyai Györgyi, egykori diákunk, a Latinovits Zoltán Diákszínpad örökös tagja

Bemutató után (Corneille: Cid, 1990. április)

Sötét és csendes a Díszterem, messze vagyok tőle, és a csodák is emlékké szelídültek, belesimultak az életembe. Néha, amikor egyedül vagyok, elképzelem, hogy ülök a színpad közepén és várok, várok a sötét, mély csendben. Várom, hogy újra égjenek a lámpák, az izgatott morajt a nézőtéren és a felcsendülő zenét. Igen, a zenét, azt a zenét, ami – mindig úgy éreztem – szinte kihúzott, kilökött a fényárba. Érezni, ahogy magával ragad ez az érzés – bemenni elsőnek és kijönni utolsónak; bemenni csordultig telve érzelmekkel és kimenni könnyűen, szinte üresen. Üresen, de belülről ragyogva. Játszani – és igen – élni Őt, a Másikat, aki részemmé vált, vagy már az is volt kezdet-től fogva. Átélni a gondolatait, az érzéseit, a szerelmét, a gyűlöletét. Fantasztikus érzés. Valami újat alkotni, és mégis mindig ugyanazt – emberit. És megmutatni ezt az örök-újat az embereknek. Ahogy Shakespeare mondja: „tükröt tartani a természetnek.” Sok hónapi vajúdas után, mikor végre megéreztem egy kis magot legbelül, és mertem hinni, hogy én is fel tudom építeni e köré azt a lélekburkot, amihez már csak a testem kell mint forma, és kész – megszületett egy hősnő. Szeretném érezni azokat a láthatatlan sugárnyalábokat, amik minket ott a színpadon összekötnek. Az egyetlen kötődést. Azt az „érted-veled-mindannyiunkért” érzést, ami összefűz. Állni a reflektorok keresztútjében, és kimondani súlyos, nehéz szavakat, halálos fogadalmakat, melyek súlya alatt az életben talán összeroppannánk, de itt – a színpadon – vállalnunk kell a sorsot. És mi mindenre tanít meg ez! Állni és nem csupán szerepet mondani – szívből beszélni kell. És minden este elégni egy kicsit, valamit kitépni és odaadni magunkból, hogy mindenki érezhesse azt a ragyogást, ami felizzik a szavak mögött – bennünk. Hogy az emberek gazdagabban térhessenek haza – és erősebben. Elfelejtteni a próbák gyötrelmeit, a veszekedéseket, az egyéni és csoportos vergődéseket, melyekből megszületik az egyetlen lényeg: a Mű, a közös alkotás. Igazán kétségbeesni, és valóban elhinni a nagyjelenetet, befeledkezni, mégis minden idegszállal koncentrálni, ott lenni. Rég – feledett múltat és csillagokon túli jövőt élni – most. Látni, hogy a másik szemében ott csillog a könnycsepp. Azután nézni a másikat hosszan-hosszan, miközben a fény lassan kialszik, és a színpadra a tengermorajjal beúszik a zene, a zene, a zene. Érezni belül azt a furcsa remegést, a lélek-zene-hit harmóniáját, ami mindannyiunkban életre kel és hirtelen megtelni szeretettel. Majdhogynem tánra perdülni és ujjongani ettől a nagyszerű érzéstől. Bizony, hagyni azt a néhány könnycseppet elindulni, de már csak sötétben, mert a hősök nem sírhatnak. Végül állni a taps-

ban, fáradtan és nagyon-nagyon boldogan, megnyugodva és mégis feldobva és végre mosolyogni. Megszoritani a többiek kezét – Megcsináltuk! És azt hinni, hogy álmodunk. Azután legördül a függöny, és összecsókolni egymást az öltözőben, pezsgőt bontani és visszazámlálni, hogy hány előadás van még hátra. Az utolsón pedig nagyon-nagyon csendesen és lassan kibújni a jelmezből – megsimogatni utoljára – lemosni a sminket, szárazan égő szemmel nézni a többiekre, és hosszan, némán a tükörbe. Vége... Valahol belül feldübörög ez a szó: vége. Átölelni egymást, és megköszönni mindent. És szeretnék még egyszer kibotorkálni a sötét színpadra, néptelen nézőtérre, beszívni azt a kedves színház-illatot. Belenézni a megvakult reflektorokba, melyekből kihuny a ragyogás. És visszatérni a valóságba, elköszönni, és hazafelé éjszaka azon tűnődni, vajon ilyen lehet-e a Mennyország? Nem tudom, hányan láthatták a darabot, de ha csak a felének sikerült átadnom azt, amit nekem ez jelentett – már nem éltem hiába. Hiszem, hogy egyszer majd, mikor már mi mindannyian elköltözünk innen, és senki nem emlékszik erre az illanó csodára, a Világegyetemben akkor is ott fog rezegni a Cid-előadásaink varázsa, és az a fény, amiből mi ott talán csak egy sugárkát kaptunk útravalóul. Ha sötétben ülnék a színpad közepén, és várnám a fényárat, most már megérteném, hogy hiába a reflektorok vakító fénye, mert ragyogni csak az emberi szív tud igazán.

Jelenetek Corneille Cid-jének előadásából (1990)
Ximena: Pónyai Györgyi, Rodrigo: Schneider Zoltán